

DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1942 szeptember 1.
Csihás Benő u. 3 II. évfolyam, 196. sz.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levélcím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Bács-Bodrog vármegye és Zombor thj. város gyászközgyűlése

ANAPA ELESETT

A német és szövetséges erők elérték a Fekete tenger keleti partvidékét – Sztalingrád előtámadásában a németek a védővonalba történt betörésüket és a város irányában folyó gyors előretörés közben elfoglaltak egy fontos magaslatot – 800.000 tonna hajóteret vesztek az angolszászok augusztusban – Lemondott a japán külügyminiszter

Fellángoltak az egyiptomi harcok

A háboru negyedik évének első napján is a háromhatalmi egyezményben tömörült államok hadseregeinek nagyjelentőségű sikereiről adnak hírt a jelentések. Jelentőségben első helyen áll az a körülmény, hogy a németek a Sztalingrád előterében kiépített hatalmas erődrendszert már jórészt birtokukba vették és gyors előretöréssel közelednek a nagyfontosságú volgai város felé, valamint az az ugyancsak jelentős esemény, hogy a németek a Kaukázus előteréből előnyomulva elérték a Fekete tenger keleti partvidékét, megszállták Anapa városát és ezzel megkezdték a Szovjet Fekete-tengeri kikötőinek felgöngyölítését.

Az egyiptomi arcvonalról

megélenkült harcitévőkénységet jelentenek. Az angolok nagyobb erőkkel kíséreltek meg támadásokat a tengely állásai ellen, ezek azonban ugyanarra a sorsra jutottak, mint a Szovjet szintén nagy erőkkel végrehajtott támadásai: összeomlottak a tengely állásai előtt.

A távolkeleti arcvonalról japán sikerekről érkeztek hírek. Kínában nagyobb erőket kerítettek körül és morzsolgattak fel a japánok, Uj-Guineában pedig — mint lapzártakor érkezett vichyi jelentés közli — nagyarányú japán támadás indult meg Port Moresby támaszpont ellen.

A háboru kitörésének évfordulója okot ad az angol lapoknak is arra, hogy megvonják a háboru eddigi mérlegét. Mint a római Messagero jelentése közli, a Daily Herald az évforduló kapcsán azt írja, hogy a német és szövetséges hadseregek a háboru három éve alatt hatalmas területek uraivá váltak és a negyedik háborus év is a németek és szövetségeseik diadalsorozatával indul. Rámutatót a lap a szovjet arcvonal eseményeire, majd megállapítja, hogy a há-

boru három évének mérlege az angolszászok szempontjából negatív. Félre kell tenni most minden hiu ábrándot és be kell ismerni, hogy veszteségeink rendkívül súlyosak voltak és a háboru negyedik évének kezdetekor egész sor olyan kérdés vár megoldásra, amelyek a legnagyobb jelentőségűek — írja a lap. A Daily Scatch arra mutat rá, hogy a háboru három éve alatt az angolszászok utja milyen nehéz és áldozatos volt. Jóslataink nem váltak be, szövetségeseink egy része elhagyott bennünket, eszméink semmivé foszlottak — írja a lap — és még mindig ugyanolyan hosszú, fáradságos és nehéz út áll előttünk, mint eddig.

Roosevelt

legutóbbi beszédében — mint a Német Távirati Iroda amsterdami jelentése közli — többek között azt mondta, hogy az Egyesült Államok már 1940-ben nagyarányú fegyverkezésbe fogott, hogy „felkészüljön a veszélyre, amelyet előre látott”. Ismertette az elnök a Kearney és a Rouben James rombolók esetét, majd kitért a pearlharbouri eseményekre, amelyekről azt mondta, hogy a legsötétebb órái voltak az amerikai haditengerészet történelmének. A továbbiakban leszögezte az elnök, hogy Pearl Harbour után nagyon hosszú ideig nem érkeztek győzelmi jelentések.

Végül megjegyezzük, hogy To go japán külügyminiszter személyi okokból benyújtotta lemondását, amelyet Tozso kormányelnök elfogadott. A miniszterelnök vállalta a külügyi tárca teendőinek ellátását is.

Olasz részről ismétellen szembeállnak az Albániával kapcsolatos hírekkel. Míg a napokban arról tudtak az angolszászok, hogy az albán nacionalisták és az olasz karhatalom között harcok folynak Albánia hegyei között, addig a legújabb angolszász álhír arról tud, hogy Tiranában merény-

letet követtek el bizonyos Muler-ti tábornok, olasz főkormányzó ellen. Olasz részről megjegyzik, hogy ilyen nevű olasz tábornok

nincs Albániában és nem fordult elő semmiféle merénylet. Az el- léséges híresztelés merő kitalálás.

Német hadijelentés

Berlin, szeptember 1.

A vezéri főhadiszállás keddi hadijelentése közli, hogy a német és szövetséges csapatok a Kubán alsó folyásától délre megtörték az ellenség makacs ellenállását és elérték a Fekete tenger partjait. A szövetséges csapatok elfoglalták Anapa feketetengeri kikötővárost. Német gyorsnaszádok a Fekete tengeren megtámadtak egy erősen biztosított ellenséges hajókisérőet és két hajót — egyik tartályhajó volt — összesen 4.500 tonna vízkiszorítással elsüllyesztettek. A kercsi szorosban a német parti tüzérség szovjet motorcsónak kötelék elleni támadásával két motorcsónakot semmisített meg.

Sztalingrádtól délre kiszélesítették a német csapatok az ellenséges védőrendszerbe történt betörésüket és a város irányában folyó gyors előretörés közben elfoglaltak egy fontos magaslati pontot.

Kalugától délre folynak a harcok. A németek ezen a szakaszon augusztus 11-e óta 868 szovjet páncélost semmisítették meg.

Medintől északnyugatra és Rzevnél az ellenség páncélos erőkkel támogatott nagy támadása összeomlott. A Ladoga tótól délre tovább folynak a heves harcok. A németek részben ellenlökésekkel verték vissza a szovjet támadásokat. A tavon a németek elsüllyesztettek egy szovjet ágyunaszádot. A Finn öbölben egy bolsevista tengeralattjárót elsüllyesztettek a németek.

Fent északon Arhangelszk kikötőjét bombázták eredményesen a német légi erők.

A Szovjet az utóbbi két nap alatt légi harcokban és a német légelhárító tüzérség működése folytán 182 repülőgépet veszített, míg a repülőterek elleni támadások során a földön 15 szovjet gép semmisült meg. A német veszteség ugyanezen idő alatt 11 repülőgép volt.

A német légi erők Alexandria és Kairó közelében eredményesen támadtak brit repülőtereket, amelyekre a legnehezebb bombák özönét zudították.

Összefoglaló jelentés az angolszászok augusztusi hajóvesztéseiről

A vezéri főhadiszállás jelentésében részletesen ismerteti az angolszász hajóvesztéseket is.

A német tengeralattjárók augusztusban 699.000 tonna ellenséges hajóteret süllyesztettek el, más hajókat pedig 130.000 tonna vízkiszorítással megrongáltak. Az ellenség hadiflottájából elsüllyesztettek egy repülőgépanyahajót, 1 segédcirkálót, 2 rombolót, 1 tengeralattjárót, 10 gyorsnaszádot, 3 órhajót és 3 kisebb járművet, míg megrongáltak két rombolót és sok gyorsnaszádot.

A légi erők 14 kereskedelmi hajót süllyesztettek el 109.000 tonna vízkiszorítással, 10 kereskedelmi hajót pedig megrongáltak. Az ellenség hadiflottájából 1 cirkálót, 4 rombolót, buvárnaszádot, torpedóvetőt, 1 ágyunaszádot, egy órhajót és egy kísérő hajót elsüllyesztettek, 2 repülőgépanyahajót, 12 cirkálót és rombolót, 4 gyorsnaszádot, 1 rohamcsónakot és egy órhajót pedig megrongáltak.

A Szovjet erődláncolatát építette ki Sztalingrád előterét

Súlyos harcok a belső védelmi gyűrű és a város között

Berlin, szeptember 1.

(Bud. Ért.) Katonai szakértők szerint a Szovjet Sztalingrád egész előterét egyetlen óriási erődláncolatát építette ki és a kiserődök százaival szórta tele a város előtti terepet. Az ellenállás szívósságának fokozása céljából még páncélosokat is beástak a bolsevisták, hogy emeljék saját csapataik tüzerét. A makacs védekezés ellenére a németek már kezükbe kerítették a védelmi rendszer lényeges részét, a belső erődvonal és a város közötti területen heves harcok folynak.

Olasz sikerek a Donnánál

Róma, szeptember 1.

A Stefani iroda jelenti a doni arcvonalról, hogy az olasz hadsereg szakaszán ádáz harc folyik. A szovjet hadsereg állandóan újabb rohamokkal kísérletezik, hogy megtörje az olasz hadsereg szívós ellenállását, de az ellenség súlyos veszteségei árán sem tudja a legkisebb ered-

ményt sem elérni. Az olaszok az egyik szakaszon teljesen megtörték az ellenség támadó lendületét. Egy másik szakaszon egyszerre három irányból indultak támadásra a bolsevisták, de az a kísérlet is megtört az olasz katonaság hősi ellenállásán.

Heves harcok az Ilmen tó körül

Berlin, szeptember 1.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy az Ilmen tótól délkeletre német csapatok rohammal elfoglaltak két szovjet kiserődöt, amelyek a német állások közvetlen előterében feküdtek. A bolsevisták ellentámadással megkísérelték az állások visszaszerzését, a támadás azonban összeomlott a német erők elhárító tüzeiben. A németek nagyszámu foglyot ejtettek.

Egy másik apró tavaktól sűrűn átszótt te-

repen a bolsevisták megkísérelték a német állások áttörését. A támadás azonban összeomlott és az ellenségnek mindössze egy helyen mintegy századnyi erővel sikerült csak betörni a német állásokba. A betört ellenséget felmorzsolták a német erők, amelyek hat páncélost megsemmisítettek ötöt pedig mozgásképtelenné tettek. Utóbbiakat a támadás végleges visszaverése után felrobbantották.

El Alameinnél fellángoltak a harcok

Róma, szeptember 1.

A Stefani iroda kiküldött tudósítója jelenti az egyiptomi arcvonalról, hogy El Alamein szakaszán vasárnap este óta fellángoltak a küzdelmek. Az ellenséges előőrsök érintkezésbe léptek az olasz állásokkal. Visszaverték őket. A

középső arcvonalszakaszon nagy erővel indított támadást az angol parancsnokság. Ezt a támadást is visszavetették. 70 hindu és ausztráliai katona megadta magát az olaszoknak. A tengerparti övezetben ugyancsak sikertelen támadási kísérletet hajtott végre az ellenség.

Újabb brit hadihajóraj érkezett Gibraltárba

Algeciras, szeptember 1.

A gibraltári hadikikötőbe két brit csatahajóból és 7 torpedórombolóból álló hajóraj futott

be. Ugyanakkor 37 kétmotoros brit repülőgéppel érkezett a gibraltári repülőtérre.

A Führer felhívása a német néphez a téli segély-akció érdekében

Berlin, szeptember 1.

A Führer felhívást intézett a német birodalom lakosságához az 1942-43. évi téliruhagyűjtési segélyakció megindítása érdekében.

Most lép negyedik esztendejébe a háború és ez a küzdelem létünket vagy nem létünket, jelenünket és jövőnket dönti el — mondja többek között a Führer felhívása. Ez alkalommal most már tízedszer szólítom fel a német népet, hogy hozza meg a maga áldozatát. A német hadsereg óriási kiterjedésű területeken harcol és velünk harcolnak a szövetségeseink is a bolsevista és zsidó kapitalista világnak soha többé ne legyen alkalma a kizsákmányolásunkra.

A továbbiakban a Führer rámutat arra, hogy Németország ellen egy táborban van ismét az egész ellenséges világ. Ha az angolszász ügynökök most azt állítják, hogy jobb világért küzdenek, mint ami uralmuk alatt eddig volt, csak

az válaszolható nekik, hogy akkor nem kellett volna megtámadniuk Németországot, amely már korábban megvalosította azt a szociális igazságot, amely az angolszászok propagandájában a jövő terveként szerepel. Kétségtelen, hogy az angolszászok új rendje ugyanolyan rabszolgaságba taszítaná a világot, mint amely ellen most India harcol. Megemlékezik a Führer a német és szövetségeseik hatalmas sikereiről, amelyek nagy területek elfoglalása útján hatalmas arányokban szélesítették ki az európai németek életterét és véglegesen meghiusították Churchill és Roosevelt kiéheztetési terveit. Hangoztatja a Führer felhívása, hogy most nem szavakról, hanem tettekkel kell bizonyítani az áldozati készséget és elvárja, hogy az otthon maradókat teljesítse kötelességét a háború negyedik évében is

Szabadságtüntetések Kairóban és Alexandriában

Ankara, szeptember 1.

Mint a Stefani iroda értesül, Kairóban és Alexandriában a hazafias érzelmű egyiptomiak szabadságtüntetések rendeztek, amelyek során

tüntettek az angol megszálló csapatok ellen. Az egyetemisták több helyen felvonulásokat rendeztek. Az angol rendőrség mindenütt szétzavarta az tüntető tömegeket.

NEMZETI FILMSZÍNHÁZ
TELEFON: 158.

Kedd - Szerda

DIÁKÉLET

Pótműsor: magyar és német híradók

Az angol csapatok kivonulnak Abessziniából

Stockholm, szeptember 1.

(Bud. Ért.) Mint londoni jelentések közlik, a brit csapatokat kivonják Addis Abebából és az abesszin fővárosban csak angol műszaki csapatok maradnak. Hír szerint egész Abessziniából kivonják az angol csapatokat és csak a Francia-Szomaliföld felé eső határreszen maradnak brit egységek.

NYERSANYAGHIÁNY MIATT LEÁLL AZ AMERIKAI GYÁRAK EGY RÉSZÉ

Amsterdam, szeptember 1.

Az Egyesült Államokban korlátozásokat léptettek életbe a hufogyasztás terén.

A New York Herald Tribune jelentése szerint a nyersanyag gazdálkodási hivatal értesítette a vezérkari főnököt, hogy a fokozódó nyersanyaghiány miatt csak azoknak a gyáraknak juttat nyersanyagot, amelyek feltétlenül nélkülözhetetlen cikkeket állítanak elő, míg a kisebb jelentőségű cikkeket előállító gyárak csak akkor kapnak nyersanyagot, ha jut nekik, vagy egyáltalán nem kapnak és leállítják üzemüket.

NÉMET LÉGITEVÉKENYSÉG ANGLIA ÉS EGYIPTOM FELETT

Berlin, szeptember 1.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy könnyű német harci gépek nappal és éjjel felderítő repüléseket végeztek a brit tengerrész és a szigetország partvidéke felett és értékes anyagot sértetlenül tértek vissza.

Az egyiptomi arcvonal El Alamein szakaszán német zuhanóbombázó és vadász kötelékek eredményesen támadták az ellenség páncélos és gépjármű oszlopait. Egy Alexandria közelében fekvő repülőtér különösen nagy eredményeket ért el a német légitámadás. Mint megállapítást nyert, a repülőtér nagyszabású tüzek és rongálások keletkeztek.

KATONAI TÖRVÉNYSZÉKEK BRAZILIÁBAN

Zürich, szeptember 1.

Mint Braziliából jelentik, a brazil kormány egész sor a háborús helyzettel összefüggő rendkívüli intézkedést fogadatosított rendeleti uton. Többek között felfüggesztették az alkotmányt, kiterjesztették a hadiállapotot az egész országra és megalakították a katonai törvényszékeket.

Százezer japán katona nyomul előre Cseksiang és Kwangszu kinal tartományokban

Bern, szeptember 1.

Csungkingi becslések szerint a Cseksiang és Kwangszu tartományokban előnyomuló japán csapatok száma mintegy 120.000.

TUZVÉSZ ELPUZTÍTOTT EGY SVÉD HAJÓGYÁRAT

Stockholm, szeptember 1.

(Stefani) A svédországi Marma hajógyárban tűz pusztított és az üzem teljesen leégett. A kár négy millió svéd korona. A tűz okát illetően még folynak a találgatások.

Az iskolakönyveket szerezzé be előrel
Már kaphatók!

Ivkovits Kálmán

tankönyvadásra kijelölt cég.

Zombor, Kossuth Lajos utca 14.

Gyászülést tartott Bács-Bodrog vármegye és Zombor város törvényhatósági bizottsága

Nagy hősi halottunkról dr. Deák főispán emlékezett meg — A németiség, szerbség, és bunyevátság képviselői hangoztatták nemzetiségeink mély gyászát

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága kedden délelőtt 10 órakor rendkívüli ülést tartott a hősi halált halt vitéz nagybányai Horthy István kormányzóhelyettes emlékére. A gyászülésen nagyszámban vettek részt a bizottság tagjai, de megjelentek azon honvédségünk,

valmennyi vallásfelekezet, nemzetiség, valamint az egyesületek és hazafias alakulatok képviselői is. Dr. Deák Leó főispán megnyitotta a gyászülést, üdvözölte a megjelenteket, majd kegyeletes szavakkal emlékezett meg az országot ért nagy veszteségről.

harcát kizárólag idegen érdek, küzdelmének feltűntetni, legilletékesebb helyről ime a szomorú, de félreérthetetlen válasz: hazánk jövőjének hol dől el sorsa, mit jelent az eskü szövege: a hazáért élni s na kell meghalni!

És most — Uraim forduljunk legmélyebb részvétünkkel és szívünk egész szeretetével ama férfiu felé, aki hagyományos kötelességérzetében egy pillanatra sem habozott a haza oltárán életének legdrágább kincsét, országglási munkájában segítő társát, élete hátralévő óráinak megaranyozóját feláldozni. Forduljunk Horthy Miklós Kormányzó Ur, Ó Főméltósága felé, nyújtsuk mérhetetlen fájdalmát alattvalói hűségünk kifejezésre juttatásával és fogadalmattal, hogy a haza iránti kötelességteljesítés terén hősi halált halt fiának, Kormányzóhelyettesünknek a nagy magyar elődökhöz méltó példáján buzdulva minden áldozatot meghozunk a hazáért.

A gyászülés mély meghatottsággal fogadta a főispán szavait.

Ezután dr. Takács Ferenc plébános mondott beszédet, majd a nemzetiségek képviselői emlékedtek szólásra. Dr. Scholtz Vilmos a bácskai németiség, Ilkics István archimandrita a szerbség, Zomborcsevics Antal pedig a bunyevátság fájdalmát és részvétét ecsetelte beszédében.

A gyászülésről részvét táviratot küldtek a Kormányzó Urnak, özvegy vitéz Horthy Istvánnak és Kállay miniszterelnöknek. Dr. Makkay László indítványára a gyászülés elhatározta, hogy az elhangzott beszédeket szöszerezint megörökítik a jegyzőkönyvben. A gyászülés a Himnusz elénklésével ért véget.

Mindent a hazáért

Egy pillanat fordulása s ime a nemzet legnagyobb öröme, ünnepe, a legsötétebb gyászban végződött — kezdte beszédét a főispán. — Örömmel ébredtünk augusztus 20-iki nemzeti ünnepünkre, hogy történelmünknek legkimagaslóbb alakjáról: Szt. Istvánról, aki céltudatos kormányzásával hazát alkotott, bölcs tanácsaival és utmutatásával a haza fenntartására és megmentésére a módokat megjelölte, megemlékezzünk, s amikor templomi imánk során éppen mai utódjaink mondták hálát a Mindenhatóknak, — a sors kifürkészhetetlen akaratából azt a férfit ragadta el sorainkból, aki szent királyunk hagyatékának kormányzását volt hivatva átvenni és a mai nehéz viszonyok között a nemzetmentés nehéz munkáját végezni. Vitéz nagybányai Horthy Istvánt, kormányzóhelyettesünk Ó Főméltóságát az Ur elvette tőlünk, magához szolitotta.

Csak rövid néhány hónapja, hogy szerény, de annál értékesebb közéleti munkássága után édesapjának, évszázadok legértékesebb eredményét szolgáltató nemzeti államfőnek messzevilágító tündöklésében megjelent élünkön fiatalos munkaereje teljében, fajszeretetében, hogy minden magyarok lelét, szivedobbanását magafelé irányítsa. Amikor kormányzóhelyettesessé történt megválasztása alkalmával a nemzetnek egyhangú bizalma feléje fordult, rajta keresztül még az apa irányában érzett és soha el nem múló hálaérzet jutott a legmegfelelőbb formában kifejezésre. Alig teltek rövid hetek, hónapok és már is saját kimagasló erényeinek glóriájában jelentkezett nemzete előtt, mint az előlegezett bizalomnak jogos birtokosa. Igen! Vitéz nagybányai Horthy István nagy atyjának méltó utódként mutatkozott be nehéz, felelősségteljes pozíciójában. Katonája lett a honvédségnek, gyámoltója az elesetteknek, nagy atyja kiváló emberit tulajdonságainak örököse, letéteményese. Amikor pedig a haza fegyverbe szolitotta fiait, hogy akár vérük feláldozásával védjék határait, amikor a hazaszeretetet elébe kellett helyezni a család irányában érzett szeretetnek, amikor a csatár száz halálával, a nehéz fegyvernemnek ezer veszélyével kellett szembenéznie, a novarrai hősi erkölcsök örököseként elsőik között látjuk feltűnni már-már legendássá fejlődő személyét.

Uraim! Történelmünk nagy eseményei zúgnak körülöttünk, álljunk meg egy pillanatra és elmélkedjünk: a sorsnak kegyetlen csapása ért bennünket újból, amikor mint mindannyiszor ezerérestendős múltunk során, éppen abban a pillanatban ragadja el tőlünk azt a kiválasztott férfit, akinek személye a jelen élet-halál küzdelmünkben a minden magyarok egy szivedobbanását jelentette? A sorscsapások törvényszerűségét szenvedie még mindig ez a nemzet, nem lesz hát sohasem megállás, megnyugvás? Avagy utmutatás, istni kinyilatkoztatás történt és a Mindenható példáját állította elénk annak az önfeláldozásnak, amellyel ez a hazát meg lehet menteni? Intelem történt-e felülről az egekől, izenet áldozatos, nagy elődeinktől, hogy amit vitéz nagybányai Horthy István, a nemzet jövőjének biztosítója, olyan természetes egyszerűséggel kockára tett, ma ebben a világrengésben mindenkinnek: kicsinynek vagy nagynak, öregnek vagy fiatalnak éppen olyan felelősséggel ugyanacsak kockára kell tenni?

EMLEKE EGYSÉGLNK BIZTOSÍTÉKA

Ha a sorscsapásért gyászolunk, meg-

hajtjuk elismerésünk, csodálatunk zászlóját a hősi halott előtt és emlékünkből arra a piedesztálra állítjuk, ahová történelmünknek kiválóságait helyeztük megfogadva, hogy amint egyek voltunk személyének kiválogatásában, ezután emléke lesz az a tényező, amely egységünket biztosítja, és tovább is bizva-bizunk a feltámadásban. Mert ezen a földön minden, minden be van állítva egy magasabb célszerűség irányába.

Ha pedig ujmutatás történt, a legdrágább példaadás a hazának áldozatos szolgálatáról, figyelmeztetés az ősi erényekre, akkor — fogadjuk — ez a példaadás sem történt hiába. Mintaképp szolgáljon a haza minden fiának az az ember, aki magas pozíciójából leszállva önként vállalta az egyszerű honvéd munkakörét. A honvédét, aki ugyancsak otthagytott a hívó szóra szerető szülő, puha, meleg családi fészket, a hitvesnek, kicsi, gyámoltásra szoruló gyermeknek szerető meleg öleléseit.

Azok részére viszont, akik hajlandók még mindig a magyarság részét a most folyó világhatalakításban mellékjelentőségűnek tekinteni, akik hajlamosak a tőlünk beláthatatlan távolságban hullámzó frontok

Zombor város gyászulése

Délelőtt 11 órakor a Városháza tanácstermében tartott gyászülést Zombor város törvényhatósági bizottsága. A Magyar Iparosdalárda elénekelte a Himnusz, majd dr. Deák Leó főispán üdvözölte a megjelenteket és hosszabb beszédben vázolta azt a veszteséget, amely nemzetünket érte. A beszéd mély hatást váltott ki a gyászoló közönségben. Ezután dr. Érsek Ervin városi aljegyző költői szárnyalású beszédében emlékezett meg nagy hősi halottunkról, majd Magassy Antal gimnáziumi igazgató a magyarság, dr. Wolf István a németiség, dr. Veszélyosky József a bunyevátság és Lepedát Milos a szerbség gyászát és együttérzését tolmácsolta szép beszéd-

ben. Dr. Würtz Mihály indítványára a gyászülés elhatározta, hogy az elhangzott beszédeket jegyzőkönyvileg szöszerezint megörökítik. Csolosz Jenő dr. bejelentette, hogy Falcione Sándor földbirtokos aki egész vagyonát a városnak ajándékozta középiskola mezőgazdasági iskola létesítésére az iskolában a maga számára fentartott két alapítványi helyet hősi halottunk, vitéz Horthy István nevével kívánja elneveztetni. A közgyűlés örömmel vette tudomásul a hazafias gesztust. A kegyeletes ünnepség a Himnusz hangjaival ért véget.

A város közgyűlésén résztvette valamennyi felekezet, egyesület és csoport küldöttsége.

A lábbeli-fajták új megállapítása

A közellátásügyi miniszter szeptember 1-én kiadott rendeletével újból megállapította a készíthető lábbelifajtákat. A rendelet értelmében 1942 szeptember hó 1-étől kezdve csak a közellátásügyi miniszter által engedélyezett fajtájú és minőségű lábbelit szabad előállítani és lábbeli készítéséhez csak a közellátásügyi miniszter által engedélyezett műanyagokat szabad felhasználni.

Az előállítható lábbelifajtákat, azok minőségi követelményeit és a lábbelikészítéshez felhasználható műanyagokat a közellátásügyi miniszter a hivatalos lap utján teszi közzé.

Bőrtalp felhasználása nélkül készült olyan lábbelit, amely a megszabott követelményeknek nem felel meg, továbbá bőrhulladékból vagy nem bőrből készült olyan talpat, amelynek lábbelikészítéshez való felhasználását a közellátásügyi miniszter nem engedélyezte, forgalomba hozni tilos.

Kimondja a rendelet, hogy a lábbeli előállítója köteles az általa készített lábbeli lágyék részén, belül, nevének helyét, a lábbeli készítésének évét és hónapját, ezenfelül a bőrtalp felhasználása nélkül készített lábbelin a „nem bőrtalpu” megjelölést maradandó mó-

don feltűntetni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a piros színű utalvány alapján mértékre készült lábbelire.

A bőrtalp felhasználása nélkül készült lábbeli és bőrhulladékból, vagy nem bőrből készült talp forgalombahozója (előállítója) köteles az áru rendeltetészerű használat melletti tartósságáért legalább 3 hónapig terjedő időre szavatosságot vállalni. A szavatosságvállalást tartalmazó írásbeli nyilatkozatot a vevő részére az áruval együtt kell átadni.

A rendeletben foglaltakat nem kell alkalmazni a közszállítás céljára készülő lábbelire, a bányászbakancsokra, a honvédség részére kitűlt anyagból készülő lábbelire, a testi fogyatékosságban szenvedők részére készülő különleges lábbelire, továbbá az olyan szandálra, sarura, házicipőre és papucsra, amelynek sem belső része, sem alsó része bőrtanyagot nem tartalmaz, a 18—22 nagyságu gyermekcipőre és a bocskorra.

A rendelkezések végrehajtását a Lábbeli Központ is ellenőrzi. Evégből az iparos köteles a Lábbeli Központ kiküldöttjének a valóságnak megfelelő felvilágosítást megadni. A rendelet kihirdetésének napján lép hatályba.

A Kaukázus legendáiból

A Kaukázus egyik hidja Európának Ázsia felé. Az Uralt még ideszámítja a geográfia, a Kaukázust többnyire a tuloálhoz. A roppant hegyvidéket most közelebb hozták érdeklődésünkhöz az események. Már a neve az emberiség ősglegendáit idézi emlékezetünkbe. A görög hitregék Argonautáinak, akik a messze Colchisba hajóztak, a valóságban talán nem is valami elképzelhetetlenül titokzatos aranygyapju volt a célja, hanem a földből kilobogó aranylángu nafta, az olaj, a petróleum, amely a mai nyersanyagháborúban is oly fontos szerepet játszik.

A Kaukázusban, a Fekete és a Kaspi-tenger közt húzódó vulkánikus és gleccseres vidéken, hihetetlenül tarka a néprajz. A tudósok azt mondják, hogy 50—60 féle néptörzs lakik ezen a tájon, szinte minden völgyben más és más. Rengeteg háború és kultúra hullámai csaptak át rajtuk. Tőlük délre támadtak és tüntek el a hettita, sumit, babiloni és asszír birodalmak; keleten Irán és Turán nagy küzdelmeiről tud a történelem és a Sah-Nameh; északon szittyák, hunok, avarok, magyarok, alánok, szlávok és tatárok vonultak. A Szasszanidák óta Zaratusztra tanításai küzdöttek itt a kereszténységgel, aztán az Iszlám hadjárata következett. És végül a moszkovita uralom. Kelet és Nyugat minden mesekincse egybegyűlt a kaukázusi népirodalomban és mesékben. Javarészként az emberiség közös mesekincséhez tartozik, de mind eredeti helyszíni zamatot is kapott. Óriásokról és hősökről, beszélő állatokról, tréfás népi figurákról és félistenekről szólnak a Kaukázus meséi.

Hallgassuk meg, olvassunk el egyet közülük, úgy, ahogy ma is él a félpogány kaukázusi népek ajkán. Jézus Krisztus is szerepel benne: ne felejtsük, hogy ez a mohamedán hitregék hőse.

A mese így szól:

Az Elbrusz ormai felől az est beálltával mindennap kétségbeesett kiáltozás hallatszott. A hangok miatt nem tudott aludni Deledzsani, a kovács, aki az égbenyülő hegy lábainál lakott. Nem értette, honnan jöhet ez a kiabálás. Amikor már nagyon kíváncsi lett, készítet magának egy feszítővasat, egy csákányt és nekiindult az Elbrusz 5800 méterének. Csak nehezen tudott felfelé kapaszkodni a meredek hegyen, a feszítővas és a csákány azonban segített rajta. Végre felért a csucsra, körülnézett és látta, hogy mélyen lent az egyik szakadékban egy szép nő fekszik, az arany és az ezüst. Körötte halomszám hevert az arany meg az ezüst. A kovács nem sokat tűnődött, leereszkedett a szakadékba és megkérdezte a nőt, hogy miért sir és kiabál. A nő elmondta, hogy ő a Hegyi István felesége, azonban valami bűn miatt ebbe a mélységbe taszították. Ettől kezdve Deledzsani többször meglátogatta.

Közben a kovács felesége gyanakodni kezdett a férjére. Egy nap titokban utána ment és látta, hogy a kovács meg az idegen nő a szakadékban megöleli egymást. Ettől a naptól kezdve elhatározta, hogy bosszút áll a vetélytársnőjén. Valahogyan megtudta, hogy annak minden ereje a nagy hajában van, amely gazdag fürtökben szőkén borította az egész testét. Mikor aztán a szép nő egyszer mélyen aludt, a kovácsné odalopódzott hozzá és megnyírta. Az idegen nő hamarosan fel ébredt, látta, hogy mi történt, magához hívta a kovácsot és azt mondta neki, hogy ő most már nemsokára meghal, vágja fel tehát a testét a szívénel és vegye ki a gyermekét. A kovács nem akarta teljesíteni a kérést. A nő erre maga vágta fel a szívet, kivett belőle egy kisgyermeket és odaadta a kovácsnak. „Fogd és tedd ki a keresztutra; magától is felnő”, — mondta és meghalt.

A kovács teljesítette a parancsot. Egy nap aztán arrafelé ment Juzás Krisztus, Szent György és egy angyal és meglátta a gyermeket. Megkerestették az apróságot. Amiran lett a neve. S közben ezt mondták: „Ha Amiran háromszor megszegi a szavát, az ördög hatalmába jut.” Aztán továbbmentek. Amiran pedig ettől kezdve nem naponként, hanem óránként nőtt. Rövidesen szép szál és réttentően erős legény lett belőle.

Egy nap, amint az országuton ment, egy menettel találkozott. Tizenkét pár ökör egy szekeret húzott, amelyen egy óriási koporsó fe-

küdt, a koporsóban pedig egy óriás vitéz. A vitéz lába a földet érte, úgy húzódott a kocsis után és mély árkot vont az országutba és az emberek, akik a kocsis után haladtak, hiába igyekeztek, ahogy se tudták a lábat a koporsóba tenni. Elmondták Amirannak, hogy az óriás, amikor megbetegedett és érezte, hogy közel a vége, saját maga befeküdt a koporsóba, jól tudva, hogy később senki se tudná majd holtában odafektetni. Amiran közelebb lépett, félkezével megfogta a lábat és bedugta a koporsóba. Megörült ennek a haldokló óriás és így szólt: „Adj kezet, öcsém!” Amiran azonban egy követ nyújtott oda neki a keze helyett. Az óriás a követ porrá morzsolta és megismételte a kérését. Amiran ekkor egy tölgyfadeszékát nyújtott neki, a vitéz azt is szétmorzsolta. Harmadszorra már a kezét nyújtotta Amiran. „Száradjon el a kezéd, ha nem neveled fel a két fiamat”, — mondta az óriás.

Amiran felkereste az óriás fiát és felnevelte őket. Gyorsan nőttek és igen erősek lettek. Amiran gyakran ment vadászni velük. Egy ilyen vadászaton mélyen elaludt, a két legény őrizte az álmát. Egyszer csak, kitudja honnan, rengeteg fehér állat jött elő és körülvette az alvó Amirant. A két legény azonban elővette az íjját és valamennyi állatot lelőtte. Mikor Amiran felébredt és látta a sok vért, ezt gondolta magában: „Na, ez a két erős fiu egyszer még engem is megöl” és nem sokat teketóriázva, mindkettőjüket leszurta. Ez azonban szőszegés volt és ettől a perctől kezdve üldözőbe vették az ördögök.

Megint történt, hogy Amiran vadászni ment. Amikor elfáradt és lefeküdt aludni, Rasi vigyázott rá, az égi csodaló. És jöttek az ördögök. Rasi felébresztelte a gazdáját, de mielőtt az kidörzsölte szeméből az álmat, az ördögök eltűntek. Amiran azt hitte, hogy Rasi becsapta, ezért hát megverte az állatot. „Ettől kezdve nem foglak

ébreszteni, még ha megesznek is az ördögök” — mondta Rasi. „Hirtelen haragomban tettem” — válaszolt Amiran — „nem ütlek meg többé”. És megint elaludt. A bokrokból megint előmászta az ördögök és körülvették Amirant. Rasi felébresztette, de az ördögök megint eltűntek, mielőtt Amiran rendesen körülnézett volna, megkezdte a szaváról és újra megverte Rasit. Ez volt a második szőszegés. Csakhamar következett a harmadik és ekkor az ördögök teljes hatalmat nyertek fölötté. Harcra hívták ki. Rengeteget megölt ugyan közülük, de végül úgy kifáradt, hogy mozdulni sem bírt.

A három megmaradt ördög megkötözte a kezét-lábat és felvitte az Elbrusz-csucsára, onnan egy szakadékba vetette és nehéz láncsal egy vascölöphöz kötözte. A kardját oda tették a közelébe, de úgy, hogy ne érhesse el. A hátához, ugyanahhoz a cölöphöz, egy kilencfejű sárkányt kötöttek, amely szintén hasztalan igyekszik a kardot elérni. Amelyikük először férkőzik hozzá, az lesz a győztes. De csak akkor érhetik el, ha megnőtt a körmük. A szvánok népe azt kívánja, hogy Amiran kapja meg a kardot és ezért a hét négy első napján sohasem vágják le a körmeit. Amiran — mihelyt Amiran körmei olyan hosszúak lettek, hogy már-már elérheti a célját, egy madár, amely vigyáz rá, hirt ad róla az ördögöknek. S azok jönnek és lenyírják a körmeit.

Eddig szól a mese. Érdekes, színes, izgalmas s idegenszerű. Akik ismerik a görög irodalmat, azok a Prometheus, monda változatát élvezhetik benne. Prometheus volt az a titán, akit az emberek megsegítése miatt Zeus büntetésül harmincezer éve a Kaukázus sziklához láncolt és akinek mindig ujanövő máját naponta kiette egy keselyű. A kaukázusi változatból valami zord éles levegő, valami barbár hegyi szél árad felénk. Amilyen az Elbruszon fújhat.

És mintha valami jelkép és remény ragyogna benne. A rabság és a feltámadásé.

M. I.

A háboru utján

A Kaukázustól az Urálig

A kaukázusi és uráli petróleumforrások jelentősége megvilágítja a világ petróleumtermelését feltüntető következő számadatok:

1937-ben (azóta megbízható statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre) a termelés következőképpen oszlott meg 1000 tonnában:

Északamerika	173.233
Délamerika	35.509
URSS	27.821
Ázsia (URSS nélkül)	25.471
Középamerika	9.339
Európa (URSS nélkül)	8.328
Afrika	173

A „World Petroleum” szerint a világ 1941. petroleumtermelése 2,25 milliárd hordó és kb. ugyanennyire becsüli az „Oil and Gas Journal” is, ezel szemben a világ petroleumfogyasztása 2,07 milliárd hordó. Az előző évhez viszonyítva a fogyasztás 49 millió hordóval nagyobb, amit az orosz hadjáratnak kell betudni.

1860-ban Baku még 14.000 lakosu falu volt, 1869-ben kezdődött meg a nafta kiaknázása, Bakunak akkor már 112.000 lakosa volt. A Baku és Grosny-i vidéki források anyagát 1250 km. hosszúságú csővezetékek segítségével nagyszámú olajfinomító telep dolgozza fel. E század elején még Baku és Grosny szolgáltatták a legnagyobb kőolajmennyiségeket, de 10 évvel később az USA foglalta el az első helyet a világ petroleumtermelési sorában. Oroszország termelésének csak csekély hányadát vitte ki, annak zömét igénybe vette a hadsereg, a mezőgazdaság és az ipar és valószínűleg a hadicélokra történt tartalékolás.

Németországban publikált adatok szerint Oroszország 1940-i petroleumtermelését 34 millió tonnára lehet becsülni és ennek 80%-a a Kaukázusból került ki. E mennyiség Kelet-India, Brit-India, Irán és Irak összes petroleumtermelését is meghaladja.

Az oroszországi propaganda egészen fan-

tasztikus számokkal dolgozott: Gubkin professzor a Szovjetunió petroleumkészleteit 8.639 millió tonnára, az összes világkészletet 50%-ára kalkulálta ki, mely mennyiségből szerinte Baku-ra 2565, és a Volga—Urál területére 2704 millió tonna esik. Ezek a számok semmi arányban nem állanak a tényleges kitermelés számadatához. ami elsősorban a fúróteljesítmények elégtelenségére vezetendő vissza.

Az Urál vidéki olajforrások kiaknázása 1929-ben kezdődött meg Permben és 1932-ben Ischim környékén, később újabb forrásokat furtak a Volga, Urál és a Kaspi-tó közti területen, de mindezek eltörpülnek jelentőségben a Baku és Grosny-i vidéki források mellett, amelyek az oroszországi kiaknázás négy ötödét szolgáltatják, az ötöd megoszlik az Urál, Sachalin, Karakán és Ferghana közt. Ezen a vidéken nincsenek petroleumtisztító telepek, a kutak kezdetleges állapotban vannak és a csővezetékek még nincsenek kiépítve. Utóbbi időből származó információk szerint az oroszok az Urál-vidéki előfordulások kiaknázása céljából amerikai szakemberek segítségét vették igénybe.

G. Lomov, az orosz nafta-szindikátus elnökének kijelentése szerint a legutóbb felfedezett lelőhelyektől és a turkesztáni olajforrásoktól eltekintve, az oroszországi nyersolajtartalék 8 milliárd hordó. Ezzel szemben az amerikai olajforrások Mexikóval együtt összesen 8—9 milliárd hordó olajat képesek kitermelni, az iráni és törökországi készleteket pedig 5—6 milliárd kordóra becsülik.

Az „Oil and Gas Journal” szerint a nyersolaj feldolgozásának terén Oroszország 161 olajfinomító telepével az USA után a második helyen áll. A nagyértékű benzin előállítását végző u. n. „cracking”-telepek teljesítőképessége tekintetében Oroszország (évi 8.925.000 tonna) a harmadik helyen áll az USA és Anglia után.

(S. B.)

Erre csak a magyar honvéd képes!

Nyilatkozik a megsebesült vitéz Jány Gusztáv vezérezredes a magyar honvédhadsereg parancsnoka

Vitéz Jány Gusztáv vezérezredes, aki legutóbb — mint irtuk — sebesülést szenvedett, most szolgálati ügyben és egyúttal sebének tüzetesebb megvizsgálása céljából néhány napra Budapestre érkezett. A magyar honvédhadsereg parancsnoka nyilatkozott sebesülése körülményeiről és az arcvonalon szerzett tapasztalatairól.

— Sebesülésemet eleinte egészen jelentéktelennek tartottam és sokkal inkább érezték, hogy

kíséretem két tagja is megsebesült.

Magam csak a balkaromon éreztem erős ütést, míg a kíséretemben lévő főhadnagy-századparancsnok a homlokán sérült meg. A kíséretem másik tagja — egy zászlóaljparancsnok — az arcán sebesült meg. Sérülésem környékét műtéttel kellett feltárni s kiderült, hogy az egyik szilánk csontot tört és a csontvelőt érte. Remélem, hogy néhány napon belül így is visszatérhetek honvédekhez, akik az ősi magyar katonai hagyományokhoz hiven harcolnak a Don mentén.

A szovjetfronton küzdő honvédhadsereg harcáiról Jány vezérezredes többek között a következőket mondotta:

Hihetetlenül nehéz terepen küzdünk. Az

embermagasságu sásban, napraforgó táblákban, mocsarakban szinte megállapíthatatlanul rejtőzik az ellenség.

A magyar honvéd hősi lendülete

azonban még a német szövetségesek elismerését is kivívják. A küzdelemben az első sző ifjabb Horthy István repülő főhadnagyé. Sohasem találkoztam nála

pontosabb, kötelességét becsületesebben teljesítő

katonával. Még a pihenőórákban is szó szerint ragaszkodott a legszigorúbb utasításokhoz.

Mikor honvédek először kerültek a szovjet harcászkozók által kiváltott tűzorgiába, amikor először kerültek szembe a Sztalin orgonának nevezett fegyverrel, meglepődésük csak a tűzkeresztséggel tartott. Egy magasrangu német tiszt szavait idézem, aki egy magyar teljesítmény hallatára felkiáltott:

„Erre csak a magyar honvéd képes”.

Mélyseges emberi jószág van a magyar honvédekben, bajtársiasság és emberi érzés. Jól tudja, hogy a Don-mentén a maga falujáért, a maga földjéért és családjáért harcol, amikor magyaros lendülettel távoztartja a szovjetet a Kárpátoktól.

A mohácsi vész évfordulója

A szilágyi és monostorszegi bokrétások is résztvettek az emlékünnepeken

Mohácsról jelentik: Mohács város társadalmá az idén is hagyományos külsőségek között áldozott a mohácsi vész hősi áldozatai emlékének a mohácsi vész 416 évfordulója alkalmából. A Csata-kápolnában ünnepélyes istentiszteletet tartottak, majd a több ezer főnyi közönség gözhajón és két szállítóhajón a Csele patakhoz ment és

megjelent Lajos király emlékműve előtt. Peklo Tibor ünnepi beszédben emlékezett meg a történelmi eseményről. Este a vidéki bokrétások és leventék előadást rendeztek. Az emlékünnepeken résztvettek és felléptek a szilágyi és monostorszegi bokrétások is.

Elkobozzák a szerbiai zsidók vagyonát Szerbiában bevezetik a jegyrendszert

Belgrád, szeptember 1.

Egész Szerbia területére rendeleti úton bevezették a jegyrendszert. Mindenekelőtt a husz adagolását kezdik meg jegyrendszer alapján.

A szerbiai zsidók vagyonát és minden ingóságát a kincstár javára kisajátítják a szerb minisztertanács most hozott döntése értelmében.

Hosszulejáratu állami kölcsönnel és egyéb kedvezményekkel segítik elő a szikes talajok megjavítását

Számtalan gyakorlati tapasztalat bizonyítja, hogy a mészben szegény szikes talajainkat meszezéssel igen jó eredménnyel, tartósan és jövedelmezően meg lehet javítani. Ha a javítási munkálatot helyesen végezzük, a szikes talaj jellegzetes kedvezőtlen tulajdonságait elveszti, kémiai és fizikai tulajdonságai teljesen megváltoznak, omlós, porhanyós, jó munkálatu, vizet befogadó lesz és termelésre mondatni épp úgy használható, oly nagy terméseket ad, mint az egyéb jó föld, amelyik sohasem volt szikes.

Habár biztosan jó eredménnyel megjavítandó szikeseink összterülete több százezer holdat tesz ki, mégis csak szörványosan s főleg csak Békés megye északi, Szolnok megye déli részén javítják a szikeseket, évente összesen csak alig 200—300 holdat javítanak meg. Ez rendkívül kevés. Mert, ha a mészben szegény szikeseink összterületét 600.000 kat. holdnak vesszük, ily ütemben mintegy 3000 esztendőre volna szükség azok megjavítására.

Szikeseink megjavítása, jobb termő állapothozatala ugy magán, mint nemzetgazdasági szempontból igen nagy fontosságu, nagy jelentőségű, mondatni elsőrendű állami érdek is. Ezért a földmívelésügyi miniszter igen nagy súlyt helyez arra, hogy a szikjavítás minél jobban elterjedjen, évente minél nagyobb összterületet kitevő szikestaját javítsanak meg, hogy szikeseink aránylag minél rövidebb időn belül meg legyenek javítva. Ennek elérése céljából

a szikjavítást végző gazdákat különböző kedvezményben részesíti. Mivel a szikjavítás meglehetősen költséges, nagy befektetést igénylő talajjavítási munkálat a javítás tényleges költségének fedezésére kat. holdanként 450 pengőig terjedő hosszú lejáratú állami kedvezményes kölcsönt bocsát rendelkezésre. A kölcsön 12 évre szól, két évig kamatmentes és a harmadik évtől évi 2 százalékos kamatozás mellett 10 évi egyenlő részletekben törlesztendő. A kölcsönt bekebelezés nélkül egyszerűen kötelezvényre folyósítja s ha a kölcsön részleteinek visszafizetését a birtokos 7 és fél, illetve 8 és fél évig pontosan teljesíti, a további részletek elengedését kérheti, vagyis a kölcsön részleteinek pontos törlesztése a kölcsön összeg 20—25 százalékát el is engedi. S az állami akcióban megállapított földadóját az állam 15 éven belül nem fogja emelni.

Arról is gondoskodás történik, hogy a szikjavítás ne legyen kockázatos, az minden esetben kielégítő jó eredménnyel járjon. Evégből a szikjavításra jelentkező minden egyes birtokos szikesföldjét állami szakemberek díjtalanul megvizsgálják, részben helyszíni, részben laboratóriumi vizsgálatokkal megállapítják a javítandó szikes terület talajának sajátosságát, hogy javítható-e az, a javításnál mily módon célszerű eljárni, a javítási munkálatról mily eredmény várható stb. és tanácsokat, utasításokat adnak a javítás helyesen való keresztülvitelére. Mivel

CIM!

Tisztelettel értesítjük, hogy az általunk forgalomba hozott

„KÁRPÁTI” kávépótló 100 és 250 gr.-os ólomzáros csomagolásban

„CITRONÁDE” citromaroma egy literes üvegekben

„KINGSTON” rumaroma 200, 500, 1000 grammos üvegekben és 5 literes fonott üveg demionokban viszonteladók részére a visszafoglalt Délvidék egész területére

KIZÁRÓLAG a

„MERKATOR”

Trumpf Péter és Társai B. T.

nagykereskedés UJVERBÁSZI cégnél szerkeztető be. A jövőben tehát a Délvidék területén lévő i. t. vevőinket sem közevetve, sem közvetlenül kiszolgálni nem fogjuk, miéris kérik, sziveskedjék mindenkori szükségletével fent nevezett céghez fordulni, ahol a legelőnyösebb kiszolgálásáról előre biztosíthatjuk.

Fenti elhatározásunkat az i. t. vevőink jófelfogott érdekében tettük, mert így látjuk biztosítottnak a mindenkori zavartalan és eddiginél előnyösebb kiszolgálásukat.

Teljes tisztelettel:

„Áruforgalmi” Debrecen.

csak azon esetben javasolják a javítási munkálat keresztülvitelét, ha attól az eddigi tapasztalatok szerint kielégítő jó eredmény várható, a szikjavítás kockázattal nem jár.

E munkálatokat Herke Sándor kísérletügyi főigazgató irányításával a szegedi m. kir. Talaajtani Kísérleti Intézet végzi s minden szikjavítási ügyben díjtalan utasítást, tanácsot ad. Az állami kedvezményekért a birtokosoknak azon község előjáróságánál, illetve város vezetőségénél (polgármester) kell jelentkezniök, amelyik község illetve város határába tartozik a megjavítandó szikesterüet, ott az említett állami kedvezményekre vonatkozólag a részletes felvilágosítást is megkapják. A jelentkezésnél igénybejelentőt kell kitölteni és aláírni. Kívánatos, hogy akik a szikes földjüket javítani akarják, azt mielőbb jelentsék be.

Babakelengyét lopott egy gólya

Az északnyugatnémetországi Garswalde község határában feküdt egy földműves kis tanya. A földműves felesége ruhát mosott és a fehérneműt az udvaron kifestített szárítókötelekre teregette. Egyekettőt fordult a konyhán és mikor kilépett az udvarra, megdöbbenéssel vette észre, hogy a szárítókötelekről több gyermekfehérnemű, babakelengye és ágynemű hiányzik. Körülnézett mindenfelé és meggyőződött, hogy idegen nem tartózkodik a környéken. Visszahuzódott és figyelni kezdte az udvart és a ruhaszárító köteleket. Egyszerre csak látja, hogy egy gólya kering a kötelek között, ügyesen lecsap egy fehérneműre, hosszú csőrével gyorsan megragadott egy kis abroszt és a ház kéményére rakott fészekbe szállt a zsákmánnyal. Ez a „művelet” félóra alatt többször megismétlődött. Az asszony létrán felmászott a háztetőre és a gólya-házaspár fészékében megtalálta az összes eltulajdonított babakelengyét és a többi fehérneműt. A szokatlan eset nagy visszhangot keltett az ujságokban, de tudós körökben is. Megállapítják a lapok, hogy ez az első eset, amikor gólyát tolvajlásban értek. Talán a szarkától tanult ez a gólya, de lehetséges az is, hogy a babakelengyét célzatosságból lopta el.

Hírek:

DÉLVIDÉK

OTI KORZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa dr. Szabó Enre, Flórián u. 8. A második körzetbe a Bánát városrész tartozik, (a Rákóczi ut. Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész) orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. A harmadik körzet a Szelencse és a Bánátnak a második körzetbe nem tartozó része, orvosa szintén dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. VÁROSI ÜGYELETES ORVOS: Dr. Lackner Lajos, Trefort utca 4 telefon 188. ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR: Arany kereszt, Deák Ferenc krt.

Nagy részvét mellett temették el a szerencsétlenül járt bezdáni kendergyárost. Tegnap a »Délvidék« elsőnek jelentette azt a haláloskimenetelű motorkerékpárszerencsétlenséget, amelynek áldozata Rép Gáspár bezdáni kendergyáros lett. Rép, mint megirtuk, Véber Józseffel Bezdánba igyekezett, utközben a kerékpár villája eltört és a két utas a földre zuhant. Az esés következtében Rép nyakát törte. Az áldozatot hétfőn délután temették el Bezdánban a község lakosságának nagy részvéte mellett.

Gyilkolt a homok, Debrecenből jelentik: Különös szerencsétlenségnek lett áldozata Tóth Gábor földesi gazdasági cseléd 13 hónapos Margit nevű kislánya. Két testvérrel az udvaron lévő homokban játszadozott. Eközben a kis Margit homokot vett szájába s abból nagyobb mennyiséget le is nyelt. A kisgyermek a homoktól fuldokolni kezdett. Testvérei segítségért kiabáltak. Mire a segítség előkerült, a kisgyermek megfulladt. A vizsgálat megindult.

Térkép a tudatlanságról. Már az általános tudatlanságról is szerkesztettek térképet? Az 1871-72-ki német-francia háború után J. Manier kiadásában négy színben nyomott térkép jelent meg a következő címen: »Az Európában uralkodó általános tudatlanság térképe. Az előszóban megemlíti a szerző, hogy a poroszok által fogságba ejtett 113 francia közül 62 a királyné nevét, 8 pedig saját családi nevét nem tudta.

A brazil kormány megvonja az ottani japán telepesek előjogait. Ezek a japánok az Amazon vidékén telepedtek le és a malária, valamint egyéb trópusi betegségek veszélyével küzdve ebből a teljesen vad területből termékeny területet varázsoltak elő. A telepesek számát 3000 becsülik és ezek legnagyobb részben kaucsukot, rizset és gyapotot termesztettek.

Tiltott határátlépésért letartóztatták egy horvát állampolgárt. A zombori rendőrség letartóztatta és az ügyészségre kísérté Novák András horvátországi földművest, aki utlevél nélkül lépte át a horvát-magyar határt. Megindították ellene az eljárást.

Anglia és Ujzeland között tanácskozások folynak, amelyek évente 25.000 tonna szárított hús szállítására vonatkoznak. Anglia az állandó zuhanó hajótonnák miatt kénytelen lemondani a friss hús szállításáról. A hajóúrtartalommal való takarékoskodás különböző lehetőségein törik fejüket az angolok. Így kísérték a hús csontokat is és ezeket ládába csomagolták és fagyasztott zsírral fedték be. Ezeken a próbálkozásokon túl azonban a világ valamennyi tengerén sokkal nagyobb veszély fenyegeti az angol ellátást, amely ezeket az angol Racionalizálási törekvéseket teljesen illuzóriussá teszi.

A Turáni Vadászok tagértekezlete. A Turáni Vadászok zombori szervezete minden hó elsejét követő szerdán este a Kaszinóban tagértekezletet tart. A tagértekezlet pontosan 8 órakor kezdődik.

Még négy nap van hátra: szeptember 5-ig tart a Honvédség téli ruhagyűjtése. Sokan megtették kötelességüket és adakoztak. Nemzeti és emberi becsület kérdése, hogy a gyűjtés eredménye minden eddigi mozgalomét felülmulja. Négy nap alatt még mindenki bizonyosságot tehet arról, hogy hazafiassága nem üres szó. Adjatok, hogy az egész világ előtt ragyogó példaként álljon a magyar erő és a magyar kötelességtudat!

Topolyán csak bevásárlási könyvre adnak sertéshúst. Dr. Katona István főszolgabíró szabályozta Topolya község hús- és zsírelállítását. A rendelkezés szerint sertéshúst csak a vásárlási könyvre szabad kiszolgáltatni és a hentesek kötelesek a fogyasztóknak eladott husról nyilvántartást vezetni. A megállapított havi sertés kontingensből vágási engedélyt azok a húsiparosok kapnak elsősorban, akik árdrágitásért, árú elrejtésért vagy más közellátási kihágásért feljelentve nem voltak. Azon húsiparosokkal szemben akik ezen rendelkezést nem tartják be szigorúan eljárnak.

Topolyai hírek. A vármegyei Közléti szövetkezet egy millió pengős költséggel kendergyárat épít Topolyán, amelynek építési munkálatait még ebben az évben megkezdik. A gyár minden tekintetben a legkorszerűbben lesz felszerelve. — Vadóc Lajos topolyai földbirtokost, a járási mezőgazdasági bizottság alelnökét, az ezüst kalászos gadák országos gyűlésén a bácskai ezüstkalászos gazdák elnökévé választották meg. — A Gazdakör szelektora az Erőss-malomban megkezdte a vetőmag tisztítását. — A dohányárusoknál elhelyezett ládáiban 12.748 cigaretta, 84 doboz gyufa, 1 csomag dohány és 19,08 pengő gyűlt össze katonáink részére. A főtéren lévő Szabó dohányárudában elhelyezett láda volt a legeredményesebb, itt ugyanis 8466 cigaretta, 61 doboz gyufa és 16,34 pengő volt a ládában. — Kilenc hónapi frontszolgálat után most tért vissza a keleti frontról egy huszárszakasz. A dicsőséges harcokból visszatért huszárokat szombatán este a Weber vendéglőben bajtársi vacsora keretében üdvözölte Topolya hazafias érzelmi lakossága. — A polgári iskolában szeptember 4. és 5-én lesznek a pótbéiratkozások. A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 9-én lesz, 10-én pedig a rendes tanítás kezdetét veszi.

Iskola és aktatásák

Cégtulajdonos: **Zsigmond Vilmos,**
Zombor, Petőfi utca 8.

Bizalom tag Baross tag

A német orvostudomány jegyözte az angolkórt. Fjatal német orvostanhallgatók tanításánál az angolkór leküzdését illetően kitűnt, hogy a klinikák nem rendelkeznek többé a szükséges bemutató anyaggal, ugyanis nehéz angolkóros megbetegedések jelenleg az egész Birodalomban nem fordulnak elő, melynek oka a német életviszonyok nagyfokú javulásában és az egészséges életmódban keresendő. Jellemző példa erre, hogy nemrég Németországban egy angolkórról szóló kulturfilmet akartak bemutatni, de ettől a tervtől el kellett tekinteni, mert a Birodalomban ez a megbetegedés teljesen kipusztult. Németország egészségügyi helyzete az utóbbi években oly kedvezően alakult, hogy a birodalmi egészségügyi vezetőség minden várakozást felülmulta. Az angolkór teljes kiküszöböléséhez a »Vigantol-akció« hatása is nagyban hozzájárult. (MNK).

Panama elnöke hirtelen meghalt. A római Tevere Buenos-Aireből kapott jelentése szerint Panama köztársaság elnöke hirtelen meghalt.

Magyar ünnepség Zágrábban

Zágráb, szeptember 1.

A Horvátországi Magyar Közművelődési Közösség vasárnap műsoros előadást rendezett, amelyen vitéz Marosy Ferenc követ vezetésével megjelent a magyar követség valamennyi tagja. Az ünnepségen majdnem teljes számban vett részt a zágrábi magyarság. A műsor hazafias számokból állt. Az előadást eredetileg Szent István napjára tervezték, a gyász miatt azonban elhalasztották.

Nők a német közigazgatásban. Stuttgart város főpolgármestere a napokban beszámolt arról, hogy Stuttgart városa az első Németországban, melynek közigazgatási életében, így különösen a városi tanácsban a nők is tevékenyen részt vesznek és minden idegenkedés ellenére kiválóan beváltak. A női, ugynevezett városi tanácsok különösen a női tanácsadamat érintő kérdésekben és intézkedésekben foglalnak állást. A női városi tanácsosokhoz tartoznak a párt és egyéb szervezetek női vezetői. Így a városi népjóléti, gazdasági, ivelési stb. élet területén a női tanácsosok részéről olyan értékes intézkedések történtek, hogy Stuttgart város példájára most egyéb német városokban is elhatározták a nőnek a közigazgatási életbe való bevonását. (MNK)

A délkelet-európai napraforgótermelés óriási szerepe az olajtermelésben. Az előnyomuló német csapatok Szovjetországban mindenütt hatalmas napraforgó földekre találtak. Ezt a növényt ugyanis a szovjet nemcsak olajtermelés, hanem fogyasztás céljára is felhasználta. Az üzletek és utcai árusok is mindenütt napraforgót kínáltak vételre. Ezért a németek által megszállt területeken elrendelték a napraforgónak kizárólag olajgyártás céljára való felhasználását. Ugyisint a délkelet-európai államokban is nagy szerepet játszik a napraforgó növény. Így a magyar kormány is elrendelte, hogy a szántóföldek és veteményeskertek széleit mindenütt napraforgóval ültessék be. Szerbiában a mezőgazdasági minisztérium értekezletet tartott és elrendelte a napraforgónak minél nagyobb mértékben való termelését. Ezzel egyidejűleg felemelték Szerbiában az olajmagverőhelyek számát is. Az eddig rendelkezésre álló 9 ilyen üzemen kívül 1942-ben további 6 üzemet állítottak fel. A gazdák kedvét a napraforgómagvak beszállítására, azzal is növelték, hogy meghatározott mennyiségek leadása után olajat és olajpogácsát bocsátanak rendelkezésükre. (MNK)

FILM

NEMZETI:

DIÁKÉLET

a címe annak a nagyszerű vígjátéknak, amelyet a Nemzeti csak két napig kedden és szerdán vetít. Az elevenhumoru film megkapó meséje a gondatlan, vidám diákéletből mutat be egy kedves, felejthetetlen epizódot. A »Diákélet«-et a legújabb magyar és német háborús híradók kísérik.

Részegen vereket...
Budapestről jelentik: A rendőrség gyújtogatás kísérlete és életveszélyes fenyegetés címén vasárnap letartóztatta Vladovics Nándor pesterzsébeti piaci árust. Vladovics itt állapotban őrjöngeni kezdett lakásán, megverte, fojtogatta Sági Ferencét. Amikor a 19 éves Sági Ferenc anyja védelmére kelt, az őrjöngő ember késsel támadt a fiúra, kergette az udvaron és amikor nem érte el, dühében denaturált szeszszel leöntötte a fűszereket, mellette felhalmozott szénát és meggyújtotta. A ház csaknem tüzet fogott, amikor észrevették a tüzet és eloltották. Vladovicsot átadják az ügyészségnek.

Celluloze nádból. Romániában a Dunajvidékének vidékén 1 millió hektáron vad-
vizek és árterületek találhatók, melyeket
nyáron 375.000 hektáron sűrű nádasok borítanak. Ezen a vidéken a nádtermelés évi
20 millió tonnára becsülhető. Ezt a nádtermést
újabbán főként cellulozegvártásra
használják fel. Ugyanis a nádból való cellulozegvártás igen gazdaságos, mert míg a kender hektáronként 1200 kg. rostot, a len 900 kilogrammot, a gyanót 200 kilogrammot, különféle farostok 900 kilogrammot, addig a nád hektáronként 10.000 kilogramm cellulozerostot eredményez. Emellett a nádtermelés igen gazdaságos és a velejáró költségek nagyon csekélyek. A romániai nádtermés értékesítésére a román-német kereskedelmi egyezmény értelmében tárgyalások folynak a német IG Farbenindustriával. Ugyanis a jövőben több nagy cellulozegvár felállítását tervezik a nádban gazdag Dunavidék mentén. (MNK)

Az első német külkereskedelmi szakiskola. Külkereskedelmi és gyarmatárkereskedelmi szakiskola néven október elsején kezd meg az első ilyen német szakiskola működését Brémában. Az iskola feladata elsősorban az, hogy a tengerentúli kereskedelem számára elsőrangú szakembereket neveljen.

Rendelet az állati hullák feldolgozására. A Budapesti Közlöny vasárnapi száma közli a minisztérium rendeletét az állati hullák feldolgozásáról. A hasznos állat birtokosa a rendelet szerint köteles az állati hulláját az állategészségügyi telep rendelkezésére bocsátani. Evégből az állat elhullását a helyi állategészségügyi hatóságnak vagy állategészségügyi telepnek 24 óra leforgása alatt be kell jelenteni. A rendelkezésre bocsátott állati hullák elszállításáról az állategészségügyi telep gondoskodik. A még feldolgozható állapotban lévő állati hulláért térítés jár.

Textilbehozatal Olaszországból. A budapesti kereskedelmi és iparkamara közlése szerint az olaszországi textilbehozatalban, csak az az importőr részesül, aki az olasz-magyar iparközi megállapodásban rögzített árak, valamint szállítási, fizetési és egyéb feltételek mellett eszközli a kötetet. A jegyzőkönyv a kamara külkereskedelmi osztályán (V. Szemere-utca 6) a hivatalos órák alatt tekinthető meg. A kamara ezúton is felhívja az érdekelt magyar importőrök figyelmét arra, hogy köteteket csak a megállapodás ismeretében létesítsenek.

Németország csökkenté a szállodai és vendéglői árakat. Amikor az első világháború óta szinte természetesen tartja mindenki, hogy a háborús izgalmakra makacs emelkedési irányzattal reagálnak az árak, minden bizomnyal figyelemre tarthat igényt az a hír, hogy az idegenforgalmi államtitkár és az aralakuális kormánybiztosnak együttműködésével Németország intézkedéseket tett a vendéglői és szállodai árak leszállítására. Az árcsökkentés a különböző árkategóriák szerint 5-15 százalékot tesz ki.

Lopásra tanította be kutyáját egy brüsszeli fiatalember, aki kutyájával minden nap a vásárcsarnokban lopatta össze a napi ennivalót. A kutya gazdáját most 4 havi elzárásra ítélték. Az elítélt csak azt kérte, hogy kutyáját a börtönbe is magával vihesse. Kérését teljesítették.

ASSZONYOK VILAGA

Készüljünk a télre!

Hogyan biztosíthatja a háziasszony a téli zöldség- és főzeléktételeket?

A téli élelem elraktározása, való biztosítása szinte egyidős az emberrel és különösen a magyar asszonyok voltak híresek évszázadokon keresztül konzerválási eljárásaikról. A mindinkább elgépiesedő és elkényelmesedő nagyvárosi élet okozta, hogy ez a hasznos tudomány az utóbbi évtizedekben egyre jobban háttérbe szorult a háztartásokban és a téli kamra módszere helyett asszonyaink rátértek a kényelmesebb» készen vásárlás útjára.

A mai, háborús megszorításokkal tüzelt és ráadásul szeszélyes időjárású éveknek kellett eljőnie, hogy ismét életre támadjon a közellátás szempontjából annyira megbecsülhetetlen »telekamra» elve.

A KONZERVÁLÁS NEM BOSZORKÁNY-SÁG

A konzerválás, azaz a tartósítás nem boszorkányság.

Tárolás, szárítás, aszalás, a főzelékek savanyítása, sózása, az ecetes eljárások, a gőzöléses konzerválás egytől-egyig mind olyanok, amelyek némi kis munkával lehetővé teszik, hogy bármekkora mennyiségű élelemmel töltsük meg kamráinkat.

Ugyiszlóvan nincs egyetlen főzelék- vagy zöldségféle sem, amit ne tehetnénk el télire — és még hozzá filléres költséggel, hiszen a nyári és az őszi évadban összehasonlíthatatlanul olcsóbbak a beszerzési lehetőségek, mint télen, ugyahogy, aki most gondoskodik éléskamrája megtöltéséről, az nemcsak a mindennapi eledelét raktározza el jóelőre, hanem igen számottevő megtakarítást is elér.

A TÉLI TÁROLÁS ARANYSZABÁLYAI

A főzelékanyagok javarésze a maga természetes formájában is eltehető télire. Az őszi zöldségféléknek egész sorát eltehetjük nyers állapotban a városi éléskamrákban is. Burgonya, vöröskáposzta, sárgarépa, petrezselyem, tök, zöldpaprika és az egyéb főzelékek sokasága eltartható a kamrában, pincében egy kis elővigyázatossággal.

A legfőbb szabály, hogy csak teljesen tiszta, száraz zöldség- és főzelékfajtákat szabad eltevésekre kiválogatni. A selejtes áru nem megfelelő! Elrakás előtt lemosni nem szabad, sem nagyobb mennyiségben egyhelyen felhalmozni, hanem mielőtt nyers állapotban végleges téli helyükre kerülnek, vékony rétegben elterítve meg kell száikkasztani a beszerzett főzeléktételeket.

A burgonya jól szellőző faladában losz szu ideig eltartható a fagytól védett kamrában és éppen így a tök is, ha négy-öt centiméteres szárral leszedve, száikkadt állapotban kerül sötét, száraz, hűvös pincébe, vagy kamrába. A kényes zöldpaprikának pedig csak száraz homok kell ahhoz, hogy még akár a legcsikorgóbb februárban is az asztalunkra kerüljön.

Ez a módszer azonban aránylag tágas helyet kíván. Itt van azonban az aszalás, a só, savanyításos és a gőzöléses konzerválási eljárások, melyekkel kicsiny helyre, néhány polcra elhelyezhetjük családunk egész téli főzelékszükségletét.

ZOLDBAB SÓSLÉBEN ÉS LECSÓ SAJÁT LEVÉBEN

Különösen egyszerű a sóslében való konzerválás, amelyet eddig háziasszonyaink legfeljebb a hordóskáposztánál, uborka salátánál és a töknél alkalmaztak, pedig ép oly egyszerűen lehet vele tartósítani a zöldbabot, a gombát, sőt a konyhai fűszer-

valamint az izesítőnövényeket is, ugyahogy még ezeket sem kell nélkülöznünk télire.

Kapor zöldbabot, petrezselyem zöldbabot, metélőhagymát, zellerlevelet és sok más egyebet úgy megőrizz a só, hogy némi kiáztatás után a frissen szedett növényvel versenyez.

Ki gondolná azonban, hogy az érett paradicsomot is el lehet rakni, nemcsak befőzött paradicsomlé, hanem a maga való képében is.

Pedig lehet, szintén sóban. Zöldborsó, spárga, karfiol, töltési való paprika is frissen megmarad ezzel az eljárással. A lecsót, a sóskát, a parajt pedig a saját leve konzerválja. Némi kevés ügyeskedéssel, fáradozással bárki a legteljesebb nyári ételsort varázsolhatja elő ezek révén kamrájából.

A TARTÓSÍTÁS MESTERFOGASAI

— Igen ám! — halljuk most egynemelyik háziasszonyunk ellenvetését. — Mind ez egyszerű lenne, ha a kamrába rakott holmi fele nem romlana el. Dehát!

Ez a »dehát» azonban a tartósítás apró mesterfogásain mulik. A nem megfelelően előkészített házi konzerv valóban elromlik. Kezdjük azon, hogy a legszebb, legjobb nyersanyagunk is veszendőbe megy, ha nem épzománcu vagy egy parányit is rozsdás edényben készítjük el. A konzerváláshoz használt edényeket, segédeszközöket a legnagyobb gondossággal kell megtisztítani, kiforrázní, ecetes vízzel kiöblíteni, — az edényeket kitörlés helyett szárítsuk meg, mert a konyharuhával is bomlasztó baktérium kerülhet a fazékra, üvegre. Az új üvegeket előbb langyos, majd forró vízzel ajánlatos kimosni és nyomban kiderül, nincs-e gyártási hibája. Inkább ekkor repedjen meg, semmit tele boróval. A gőzölésnél semmiesetre se csavarjuk körül az üvegeket papírral, amint az némelyütt szokás. A papiros rossz hővezető és ebben az esetben csak bajt okoz. Megakadályozza az egyenletes melegeledést és máris reped az üveg. A papirosborításra csak a gőzölés után kerülhet a sor, amikor védőfedélként kötjük rá, hogy megvédjük a szennyeződés és a legyek ellen.

A jó nyersanyagból, gonddal készített, szakszerűen elrakott téli főzeléknek, zöldségnek nem árt meg az idő múlása és az egyéb viszontagság.

Igy lehet lerakni szerény anyagi eszközökkel is konyhai kincsestárunkat és ha jól utána nézünk a dolgoknak, — amin! ma minden magyar háziasszonynak családja és nemzete iránti kötelessége, hogy jól utána nézzen, — akkor megnyugodva várjuk a tél beköszöntését.

TAJTÉKPIPA) MEGRAGASZTÁSA

A eltörött tajtékdarabokat mindenekelőtt megtisztítjuk, hogy a por és a rátapadt szenny ne álljon az utjában az összeragasztásnak. Ragasztópépet kétféle is készíthetünk: 1. Háromszoros mennyiségű nátronvízűvel kezeint péppé keverjük, majd égetett magnézitporral jól eldörzsöljük és amint kész, azonnal ragasztunk vele 2. Zsirkó finom porát és picit magnézitát te szünk össze és fehér sellak olvadékával péppé kavarkjuk. Ezzel a kittel bevont tajtékdarabokat összeragasztjuk és gyöngön meglegítjük, a ragasztó tapadása rövidesen beáll. A ragasztás erős lesz. Különböző tajték ragasztó készen, tubusban is vásárolható gyógytárban, vagy drogériában.

SPORT

Mindent a hazáért

A magyar labdarugó sport szervezetei is bekapcsolódnak a gyűjtési akcióba

Az országos sportszövetség köriratban fordult valamennyi sportegyesülethez azzal a felhívással, hogy kivétel nélkül kapcsolódjanak be az egész országban folyó gyűjtési akcióba. A felhívást az alábbiakban közöljük:

A szövetség minden tagegyesülete — kivétel nélkül — szeptember hónapban, amikor mérkőzést rendez, tartozik a pénzügyűjtést elvégezni. A gyűjtést végző egyesület a mérkőzést kihirdető plakátokon és a sajtó útján hirdetések alakjában tegye közzé, hogy a mérkőzés napján a pályán »Honvéd nap« lesz. A bejárókhoz mindennél urnákat kell elhelyezni. A gyűjtési akciót a helyi levante egyesületek, megbízható ifjúsági játékosok és egyesületi tagok bevonásával kell lebonyolítani. Ahol női

tagok vannak, azokat kell felkérni a gyűjtésre. Az egyesület elnöke a mérkőzés előtt a közönséget külön is hívja fel az adakozásra. Mindenütt zenekarokat, vagy énekkarokat kell igénybe venni. A gyűjtést a helyi arányokhoz kapcsolandó felárakkal is meg lehet oldani, arányos megszervezéssel. A lényeg, a cél: minél eredményesebben gyűjthessünk honvédeinknek. Az összegyűjtött összeget az egyesület közvetlenül a szövetség országos pénztárához tartozik eljuttatni.

Nem sportügyről van szó, hanem a nemzet létéről: minden magyar sportegyesület teljes odaadásával és áldozatkészséggel tegye meg ezt a hazafias kötelességet, mert így kívánja a Haza.

Vereséget szenvedett a topolyai válogatott

Budapesti amatőr B válogatott — Topolyai válogatott 3:2 (3:1)

Óriási érdeklődés mellett találkozott a két csapat. A topolyai csapat zászlót nyújtott át a vendégeknek, majd megkezdődött a mérkőzés, amely az eső pillanatokban a vendégcsapat gólját eredményezte. A topolyai csatársor rákapcsol, s a nyolcadik percben már megszületett a kiegyenlítő gól. Most nagy fölényben játszik az amatőr válogatott, de a tömörülő topolyai védelem még sikerrel áll ellen. Főleg Oterbein kapus véd remekül. A 27. percben aztán Berzi a második, majd a 36. percben a harmadik gólt rugja. 3:1.

Szünet után a topolyaiak felnyomul-

nak, többet támadnak, s minden áron egyenlítetni akarnak. Egy tizenegyet Démus mellé lött. Később, a 18. percben Tóth megszerzi a topolyaiak második gólját.

A topolyai csapatból kitűntek Otterhein, Ripczó, Kazinczy, Tóth, Démus, Rindi és Kerekes.

SPORTHIREK

SZABADKA:

Makkói VSE—Szabadkai TC 2:2 (2:1)
Vezette: Darányi.

UJVIDEK:

Szabadkai VAK—UVAC 5:1 (1:1).
Vasutas bajnokság. Vezette: Tamás. — Duna—UAC II 5:3 (4:2). Bar. Vezette: Buchheimer. — Duna ifj.—UAC ifj. 3:2 (2:1).

ZSABLYA:

Uvidéki AC vegyes—ZSKISE 2:1 (1:0)
Barátságos mérkőzés.

ÖBECSE:

Bocskai—Szegedi TK 2:1 (2:1). — Bar. Vezette: Szántai. A II. félidő közepén sérülés miatt félbemaradt a mérkőzés.

ADA:

Szegedi EAC—ASK 4:4 (3:1). Bar. Vezette: Bugarszki. Élvezetes mérkőzés. A második félidőben a hazai csapat megérdemelte volna a győzelmet.

SZENTTAMÁS:

Csaba FC—Ujvidéki Törekvés 4:3 (2:1). Vezette: Gerner. A mérkőzés jövedelmét honvédeink felruházására fordítják.

A ZSE HIREI: A Zombori Sport Egylet felhívja összes játékosait, hogy a holnapi (szept. 2.) edzésen teljes számban jelenjenek meg, tekintettel arra, hogy vasárnap már bajnoki mérkőzése van csapatunknak. Komoly és erős edzésre van szükségünk, ha a Szentesi MÁV ellen kedvező eredményt akarunk elérni. Az edzés kezdete pontosan 6 órakor.

Az alosztályi csoport beosztása. Az 1942—43 évre beosztották a csapatokat. A Dunamelléki csoport I. osztályában a következő csapatok kerültek: Bajmoki AK, Zombori MTE, Zombori MÁV SE, Apatini SE, Nelesmiliticsi Turul, a II. osztályba: Bajai Türr István SE II., Bezdáni SE II., Zombori SE II., MOVE Zombori TK II., Szondi Vitéz SE, Hadikujfalu Székely SE, Szapári Amatőr SK.

LIVIAÉRT TETTEM

(37)

— Nem értem, miről beszél! — mondta Burton. Gondolkozott, hogy igazoltassa-e, de utasítása volt rá, hogy ne nagyon zaklassa ezekben az időkben a rongyosruhájú embereket, ha csak nem nagyon nagy oka van rá.

— Róla beszéllek! — hajolt hozzá még közelebb Bindon. Kócos haja szinte szürke volt, ősz szájak tarkították. — Hígyje meg, nem csalodom, nekem nagy okom van rá, hogy beavassak valakit, aki fiatal és erős. Nézzé, lehet, hogy holnap már nem leszek az élők sorában, altiszt úr. Akarja tudni, hogy ki a majomtalpu bandita?

Fred Burton nem felelt, csak mosolyogva intett neki.

— Dunmore rendőrfelügyelő, aki... — itt hirtelen elhallgatott Bindon és hevesen intett, mintha láthatatlan ellenféllel vitakoznék. Aztán a meglepett altiszthez fordult megint. — Nem, nem mondom meg magának se! Keresse meg, ha tudja! Fiatalember, keresni kell, éjjelnappal keresni, ez az az út, amelyik egészen bizonyosan hozzá vezet. Én meg fogom találni, de azt már nem tudom, hogy túlélem-e ezt a szembenállást!

Burton nem nagyon csodálkozott, amikor másnap reggel azzal a jelentéssel hívták ki a közeli vidékre, hogy egy hosszú haju, sovány embert találtak a bokrok között, holtan. Valami kis revolver hevert mellette, nem nagyon nagy távolságban tőle és bizonyos, hogy használta is. Megtalálták a kilőtt hüvelyt tizenkét lépésnyire a testtől.

— Mi okozta a halálát? — kérdezte szóra-kozottan.

Nyakcsigolyatörés.

— Ó!

— A nála talált iratokból megállapítható volt, hogy Bert Bindon foglalkozás nélküli ember a halott. A majomtalpu banditáról több feljegyzést és irást találtunk a zsebeiben, újságokat, cikkeket, fényképeket. Aztán egy végrendeletformát is, de nagyon furcsát. Hogy érzi a közeli halálát, mert rettentő titoknak jött a nyomára. Így a richmondi rendőrségnek hagyja mindazt, amire eddig jutott. De hogy mire jutott, arról ugyan senki sem igazodhatik el az irásaiban. Tessék megtekinteni!

Burton szórakozottan pillantott bele az irásokba és az első tekintetre egészen a szívéig futott vissza minden csepp vére. Pedig nem nagy volt az egész. Csak annyi, hogy Bert Bindon minden újságikkben vörössel jelezte meg Dunny felügyelő nevét és különösen megcifrálta színes íronjaival a terminal square-i borzasztó éjszaka történetét.

— Örült, — gondolta felháborodottan. — Veszedelemes örült volt ez az ember!

Sóhajta ismerte el, hogy semmi valószínűsége nincsen az ügynek. Ezért ugyan kár volt meghalnia ennek a szerencsétlennek a bokrok és a lombok között. De azután azonnal rábukant az igazi magyarázatra.

— Természetes, hogy meg kellett halnia, ha az üvegkoporsónak van valami köze a majomtalpu banditához! Hiszen az egész dologról sem mit sem tudna sem a rendőrség, sem pedig a nagyközönség, ha ő nincs és nem sétálgat a Silver Lake fenekén, ahelyett, hogy valahol másutt, rendesebb helyeken töltötte volna az idejét. A bandita nagyon bosszuálló, mindig is az volt! Gondolhattunk volna már, hogy most ő következik. És akkor is lecsapott volna rá a megtorlás, ha nem keresi föl a majomtalpu rejtek-

helyét, hanem odahaza Richmondban bujlik meg és kerüli a találkozást.

Este megjelent a felügyelő kis háza előtt. A nagy platánok alatt sétált le és föl egy darabig és igyekezett elhíttetni magát, hogy kizárólag a felügyelő leánya érdekl. Csakugyan. Miért nem találkozott Bettyvel már olyan nagy idő óta?

A leány kerülte őt.

Nagyon furcsa. Lehet, hogy a leány már sejt valamit? És Fredet ismeri annyira rendőrnék és a bűnösök kéréseivel üldözőjének, hogy tudja, akkor sem lenne kegyelem benne a majomtalpu bandita számára, ha benne éppen a legszebb és legkedvesebb leány apját kellene is a villamoszékbe juttatnia!

Burton elhatározta, hogy nyitva tartja a szemét. Ezért, amint Dunny felügyelő kényelmes fujtatással letelepedett az asztalhoz és szemüvegét föltéve olvasgatni kezdte Bert Bindon nagyon furcsa és szinte félreérthetetlen jegyzetait, nem vette le a szemét a rendőrtisztről.

A felügyelő bámulatraméltóan éleselméjűnek mutatkozott.

Észrevette már a legelső célzást is Bindon jegyzetében. Az arca azonnal elváltozott és háttartalan meglepetés mutatkozott rajta. Feltolta a szemüvegét a homlokára és megütközve pillantott Fred Burtonra.

— Mi ez, Fred altiszt? Olvastad magad is ezeket a jegyzeteket?

(Folvtatiuk)

Apróhirdetések

Bejárónőnek ajánl-
kozik 15-ére megbiz-
ható özvegyasszony.
Címe: özv. Wölflingné
Kohári utca 6.
a-2298-f

8. HP motor kis csé-
lővel napraforgónak
alkalmas eladó. Kéz-
v. Dániel Nemesmilitics.
a-2256